

Sygn. akt I CNP 28/09

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marek Sychowicz (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner

SSN Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca)

w sprawie skargi K. Spółki z o.o.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu

Okręgowego w W. z dnia 31 sierpnia 2006 r., sygn. akt [...],

wydanego w sprawie z powództwa S.

przeciwko K. Spółce z o.o.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 24 czerwca 2009 r.,

**oddala skargę i zasądza od K. Spółki z o.o. na rzecz S. kwotę
180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania.**

Uzasadnienie

Powód S. wniósł o zasądzenie od pozwanego K. sp. z o.o. na swoją rzecz kwoty 100 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty. Nadto powód, na podstawie art. 47 oraz 105 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, wniósł o zobowiązanie pozwanego do udzielenia powodowi informacji i dostarczenia dokumentacji pozwalającej na określenie rozmiaru wpływów z korzystania z utworów audiowizualnych przez pozwaną spółkę. Powód wskazał, że informacja powinna składać się z dwóch części. W jednej powinny zostać ujawnione informacje dotyczące utworów reprodukowanych na egzemplarzu przeznaczonym do użytku prywatnego nabywców, przy czym odnośnie do każdego reprodukowanego utworu informacja powinna uwzględniać następujące dane: 1) tytuł utworu audiowizualnego, 2) nazwisko reżysera, 3) nazwisko operatora, 4) nazwisko scenarzysty, 5) kraj produkcji, 6) rodzaj nośnika, 7) ilość sprzedanych nośników od 22 lipca 2000 r. do daty wydania postanowienia zobowiązującego do udzielenia informacji w niniejszym postępowaniu, 8) ilość nośników przekazanych jako insert do czasopism, 9) cenę jednostkową sprzedanych nośników (netto). W części drugiej powinny zostać ujawnione informacje dotyczące utworów reprodukowanych na egzemplarzu w celu najmu, przy czym odnośnie do każdego reprodukowanego utworu informacja powinna uwzględniać dane wskazane w części pierwszej, oprócz danych z pkt 8.

Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2006 r. zobowiązał pozwanego do udzielenia S. informacji, o treści jak w sentencji i dostarczenia dokumentacji, pozwalających na określenie rozmiarów wpływów z korzystania utworów audiowizualnych przez pozwaną spółkę.

Pozwany od powyższego orzeczenia wniósł skargę o wznowienie postępowania, którą Sąd Okręgowy w W. odrzucił postanowieniem z dnia 30 października 2007 r. Z kolei Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 6 marca 2008 r. oddalił zażalenie pozwanego na postanowienie w przedmiocie odrzucenia skargi. W uzasadnieniu wskazał, że postanowienie wydane w dniu 31 sierpnia 2006 r. nie należy do kategorii postanowień kończących postępowanie w sprawie i nie przysługuje na nie skarga o wznowienie postępowania.

Pozwany wniósł następnie skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 31 sierpnia 2006 r. zaskarżając je w całości. Skarżący wskazał, że orzeczenie to jest niezgodne z:

- art. 13 § 1 k.p.c. w zw. z art. 354 k.p.c. przez rozpoznanie sprawy w nieznanym ustawie postępowaniu na posiedzeniu niejawnym i rozstrzygnięcie merytorycznego żądania S. postanowieniem zamiast wyrokiem, mimo braku ustawowej podstawy do takiego działania, co skutkowało pozbawieniem pozwanego przysługujących mu gwarancji procesowych;
- art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 9 k.p.c. w zw. z art. 148 § 1 k.p.c., art. 154 § 2 k.p.c., art. 206 § 1 k.p.c., art. 224 § 1 k.p.c. oraz art. 326 § 2 k.p.c. przez naruszenie zasady jawności postępowania, w tym brak wyznaczenia rozprawy i rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym, a w każdym razie w warunkach usprawiedliwionej nieobecności skarżącego stanowiącej podstawę do odroczenia rozprawy, pozbawienie skarżącego prawa zabrania głosu, pominięcie ogłoszenia orzeczenia rozstrzygającego żądanie powoda, mimo braku ustawowej podstawy do takich działań;
- art. 217 § 1 k.p.c. przez pozbawienie skarżącego możliwości powoływania dowodów i przedstawiania faktów na swoją obronę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, stanowi jeden z instrumentów służących realizacji konstytucyjnej zasady odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa z tytułu bezprawnej działalności władzy publicznej. W postępowaniu zainicjowanym wniesieniem tego środka prawnego Sąd Najwyższy bada legalność jurysdykcyjnej działalności sądów powszechnych, przez kontrolę zgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji.

Prawomocne orzeczenie sądu pierwszej instancji wyjątkowo tylko może być przedmiotem kontroli w postępowaniu skargowym, a mianowicie w przypadku gdy zachodzi wyjątkowy wypadek, zaś niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela. Zarówno w judykaturze jak i doktrynie powszechnie

przyjmuje się, że za wypadek wyjątkowy, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c. można uznać np. nieskorzystanie przez stronę z przysługującego jej środka zaskarżenia z powodu ciężkiej choroby, katastrofy, klęski żywiołowej lub błędnej informacji udzielonej przez pracownika sądu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC 2006, nr 6, poz. 13). Zwykła dbałość o własne interesy wymaga zachowania należytej staranności w toku postępowania, co powinno przejawiać się w podejmowaniu przez stronę koniecznych, leżących w jej interesie czynności procesowych. Mogą jednak powstać sytuacje, zajścia obiektywne, nie przewidziane okoliczności, w których nie można postawić stronie zarzutu, że nie skorzystała z przysługującego jej środka prawnego. Natomiast, jak trafnie na to zwrócił uwagę Sąd Najwyższy, zaniechanie wniesienia przysługujących stronie środków prawnych, z przyczyn leżących po stronie zainteresowanego, wyklucza uznanie takiej sytuacji za wyjątkowy wypadek (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2007 r., V CNP 26/07, niepubl.).

Okoliczności niniejszej sprawy nie wskazują na zaistnienie wyjątkowego wypadku, o którym mowa powyżej. Nawet gdyby przyjąć, jak podaje skarżący, że pozwany o zaskarżonym orzeczeniu dowiedział się, na skutek błędu sądu, dopiero w dacie doręczenia mu wniosku powoda o wszczęcie egzekucji na jego podstawie, co nastąpiło w dniu 27 czerwca 2007 r., to w takiej sytuacji żadne okoliczności nie stały na przeszkodzie ku temu, aby pozwany wniósł od tego orzeczenia stosowny środek odwoławczy wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do jego wniesienia. Skarżący zamiast wniosku o przywrócenie terminu wniósł skargę o wznowienie postępowania, która z oczywistych względów została odrzucona. Podjęcie czynności procesowych zupełnie nieadekwatnych do należytej ochrony interesów strony nie pozwala przyjąć, że do niezaskarżenia kwestionowanego w skardze postanowienia doszło na skutek wyjątkowych okoliczności. Przeciwnie, w niniejszej sprawie doszło do zaniechania po stronie skarżącego, który nie wykazał się należyłą dbałością i starannością o własne interesy i nie skorzystał z przysługującego mu środka prawnego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy oddalił skargę na podstawie art. 424¹¹ § 1 k.p.c., rozstrzygając o kosztach postępowania jak w sentencji.

